

Skärgårdstrafikanten

Nr 3/2009

Organ för Skärgårdens Trafikantförening

Årgång 45

Slut på sommaren

Rubriken anger att det skulle vara slut på sommaren, traditionellt sett eftersom Du med denna tidning får höstturlistan. Sommaren som vi, trots allt, snart lägger bakom oss, har kanske inte varit den allra bästa för utomhusverksamheter eller ledigheten tillbringad i "hängmattan".

Vi kan konstatera att trots allt så har besöksfrekvensen av turister stadigt ökat till Stockholmsområdet, vilket medför större ökad sysselsättning för i stort all verksamhet som berör skärgården.

Under sommarmånaderna händer inte så mycket av formell karaktär men helt ledigt har det inte varit för föreningens styrelseledamöter. Ett antal sidor kring flera olika utredningar, skrivelser med önskemål om förbättrad trafik, förslag till hur en pendelbåtstrafik skulle kunna utformas är några av sysslorna när annan verksamhet mer eller mindre ligger nere.

Inför höstens trafik- resp bryggmöte ser vi gärna att synpunkter på trafiken, såväl i skärgården som Mälaren, förs fram. Gärna i förväg så kan vi kanske undersöka och lämna svar vid respektive möte.

Vid trafikmötet kommer vi att redovisa vad som sker med utredningen RUFS 2010. En utredning som inte bara handlar om trafik utan även om andra frågor som berör skärgården och såväl fastboende som turister. Underlaget är en diger läsning som vi har remissvarat Regionplane- och Trafikkontoret.

Traditionellt inleddes sommaren med Skärgårdsbåtens dag som kunde genomföras med ett strålande väder just denna kväll. Dagen före och dagen efter återgick vi till regn och rusk. Men just denna kväll blev något att njuta av och det var många resenärer som deltog för första gången som med förtjusning påtalade att man kommer även nästa sommar, den första onsdagen i juni.

Mot bakgrund av förra årets budgetdebatt kommer vi naturligtvis att följa Vaxholmsbolagets budgetarbete. Några nedskärningningar av trafiken eller annan trafikservice kan föreningen inte acceptera.

Bengt Adamsson
ordf

Åke Öhman *till minne*

I mitten av april månad nåddes vi av det sorgliga budskapet att vännen Åke Öhman avlidit. Han blev 84 år och gav aldrig upp kampen för skärgårdsborna och den enskildes rätt. Detta kom också väl till uttryck i hans sista artikel i tidningen Skärgården där han analyserar "Allemansrätten", det fria handredskapsfisket, strandskyddet mm ur skärgårdsbornas perspektiv. Han drog avslutningsvis den logiska slutsatsen "att utan bofasta skärgårdsbor ingen levande skärgård".

Vi som på 60-talet på allvar intresserade oss för den reguljära båttrafiken och dess då ovissa framtid kom vid besök på Husarö givetvis i kontakt med Åke som gav oss en god insikt och kunskap om skärgården och dess villkor. En levande skärgård kräver goda kommunikationer och det var naturligt att Åke blev intresserad när vi bildade Skärgårdens Trafikantförening våren 1963 med många kända skärgårdsprofiler i spetsen. År 1973 kom Åke med i styrelsen, därefter klubbmästare och vice ordförande för att 1976 bli en av föreningens mest energiska ordförande i inte mindre än sex år fram till 1982. Det var arbetsamma och framgångsrika år. Det kan tilläggas att Åke i flera år ett par dagar i veckan arbetspendlade med tidig intur med Waxholmsbåt till Stockholm från Husarö.

Vi som haft förmånen att lära känna Åke och blivit personliga vänner känner en stor saknad och tänker tillbaka på alla glada och trivsamma besök på Husarö med givande samtal och diskussioner. Nu har åter en skärgårdsprofil och sann skärgårdsvän lämnat oss. Vi hoppas att hans minne kan komma att hedras med fullföljande av hans planerade museum på Husarö.

Vi tackar Åke för hans insatser för skärgården.

Stig Dingertz

Ny passagerarstatistik:

Omsättning vid terminalpunkter 2008

Område och brygga	Påstigande	Avstigande	Totalt 2008	Totalt 2004
<u>Inre skärgården</u>				
Stockholm	324 449	292 163	616 612	564 186
Ropsten (Stockholm)	11 317	11 055	22 372	17 667 (2006)
Nacka strand (Nacka)	9 671	10 460	20 131	17 145
Gåshaga (Lidingö)	31 557	31 894	63 476	59 682
Boo (Nacka)	765	790	1 555	-
Saltsjöbaden (Nacka)	16 865	16 537	33 402	38 428
Norra Lagnö (Vämdö)	3 695	3 975	7 670	7 249 (2006)
Vaxholm	208 599	228 033	436 632	422 342
<i>Summa huvudstaden och centrala kommuner</i>			1 201 855	1 126 699
<u>Mellersta skärgården</u>				
Tyresö-Trinntorp (Tyresö)	5 901	5 992	11 893	11 820 (2006)
Lillsved (Värmdö)	6 672	7 552	14 224	12 515
Boda (Värmdö)	19 370	20 914	40 284	34 266
Sollenkroka (Värmdö)	24 989	30 428	55 417	55 447
Östanå (Österåker)	3 244	3 136	6 380	6 196 (2006)
Åsättra (Österåker)	6 584	6 613	13 197	10 448
<u>Södra skärgården</u>				
Stavsnäs (Värmdö)	124 941	130 180	255 121	224 662
Björkvik (Värmdö)	954	881	1 835	2 366 (2006)
Dalarö (Haninge)	19 136	15 576	34 712	38 640
Årsta (Haninge)	75 078	75 913	150 991	179 036
Nynäshamn	25 051	24 893	49 944	47 136
Ankarudden (Nynäshamn)	13 909	14 027	27 936	30 546
<u>Norra skärgården</u>				
Furusund (Norrtelje)	8 086	7 422	15 508	16 714
Solö (d:o)	679	651	1 330	1 532 (2006)
Bromskär (d:o)	884	879	1 763	906 (2006)
Östernäs (d:o)	3 058	3 698	6 756	2 749 (2006)
Räfsnäs (d:o)	13 244	12 845	26 089	29 427
Simpnäs (d:o)	13 805	13 831	27 636	9 877

Fortsatt ökat resande från Stockholm och de centrala kommunernas huvudbryggor på de direkta båtlinjerna från Stockholm som samtidigt erbjuder olika tvärförbindelser. Boda och Stavsnäs har också kraftiga ökningar liksom Arholma-trafiken från Simpnäs medan Utötrafiken från Årsta har minskat med 30 000 på- och avstigningar, dvs lika mycket som ökningen till Sandhamn från Stavsnäs. I övrigt visar statistiken en mycket stabil passagerarbild under fyra år där ökningarna på vissa relationer hänger samman med ökat trafikutbud i en för övrigt stabil trafikutsättning. Oron idag för en fortsatt positiv trafikutveckling under mottot "Skärgårdstrafik för alla" är att de senaste mycket dyra nytillskotten till fartygsflottan skall gå ut över trafikutbudet och den taxemässiga utmobbnigen av den lilla skara fullbetalande dagpendlare genom en raserad samordning av SL- och WÅAB-periodkorttaxa (tilläggskortet).

Waxholmsbolaget har tacknömligt försett oss med det statistiska underlaget som sammanställts av Trafikantförningens "Stomlinjegrupp".

Hösten i skärgårdstrafiken år 2009

Minns ni den första dagen på sommarturlistan? Den kom med heldagsregn och åtta grader varmt och tillströmningen av resenärerna den första dagen under årets mest trafikintensiva period var ytterst begränsat. Därefter har följt nio veckor med ytterst blandat väder men resandet i skärgårdstrafiken har varit mycket stort och även dagar när inte vädret har varit det bästa har det behövts extrabåtar för att klara av de mest populära turerna. Nu stundar hösten och då väntar en minskning av trafiken och likaså resandet under en höstturlista som sträcker sig från surströmmings- och kräftskivor till lussekatter och glöggdoft.

Höstturlistan gäller från den 17 augusti och ända fram till luciadagen vilket innebär en viss återgång till normallängd på höstturlistan jämfört med föregående år då Waxholmsbolaget valde att korta hösten med en vecka som en besparingsåtgärd i en ekonomiskt osäker situation med skenande bränslekostnader. Waxholmsbolaget genomförde också några andra besparingsåtgärder under hösten 2008 varav en försämring har blivit kvar även till årets höstturlista, den kombinerade turen för gods och passagerare **Stockholm-Vaxholm-Lindalssundet-Grinda-Svartsö-Lådna-Ingmarsö-Finnhamn-Husarö-Möja-Stavsudda-Sollenkroka** samt åter till **Stockholm** går bara en gång per vecka, i likhet med förra hösten onsdagar. Tidigare har det varit kutym att förbindelser har erbjudits två gånger per vecka, vanligtvis tisdag och torsdag. Denna tur går med *m/s Dalarö* och det är tänkt att under höstens senare del skall turen gå med *m/s Waxholm I*. Detta fartyg skall dock börja hösten på varv för sedvanlig översyn och målning av skrov. Dessutom skall installationerna kring maskineriet få en grundlig översyn vilket kan ta en del av hösten i anspråk så det återstår att se när *Waxholm I* åter kan komma i trafik. Förutom arbeten ombord på *m/s Waxholm I* kommer *m/s Värmdö* att tas ur trafik efter den 13 september och då bege sig till varv i Oskarshamn för byte av maskineri. I vintras byttes maskineriet på *m/s Vaxö*, ett maskinbyte som av allt att döma har varit lyckat, har fungerat väl och dessutom förorsakar de nya maskinerna något mindre buller och vibrationer i fartyget vilket onekligen uppskattas av resenärerna.

Av de två fartyg som Waxholmsbolaget för närvarande har under byggnad förefaller det första, *m/s Nämdö*, att kunna bli färdigställd i god tid till november månad 2009 och arbetet med systerfartyget *m/s Gällnö* ligger för närvarande före tidsplan och om inget oförutsett inträffar bör fartyget kunna levereras tidigare än vad som har varit planerat, såldes någon gång under vårvintern 2010.

I höstturlistan noteras att morgonturen från **Stockholm** till **Husarö** måndag-fredag är tidigarelagd med 15 minuter i likhet med vårturlistan. För trafiken **Stockholm-Vaxholm** med mellanliggande bryggor har förbindelsen 09.00 fredagar med *m/s Viberö*, som slopades till förra årets höstturlista, i år återuppställt och ger på vägen till Vaxholm bland annat förbindelse till **Riset**, **Tegelön** och **Furuholmen**.

Söndagens tur 16.45 upphör i och med att *s/s Storskärs* trafiksäsong slutar den 13 september. Tidigare höstar har annat fartyg övertagit den turen under sju söndagar fram till Allhelgonahelgen. Till årets höstturlista övertar nästa förbindelse; turen med *Saxaren* med avgångstid 18.15 – en senareläggning med 15 minuter från förra året – anlöpen till de bryggor som förlorar en tur i och med att 16.45 försvinner.

En nyhet till vårturlistan var en intur fredagar från Vaxholm kl. 10.00 med *m/s Vaddö* till Stockholm via **Höganäs**, **Kalvholmen**, **Risberga**, **Koviksudde** och **Tegelön** samt **Riset**. Denna förbindelse finns även i höstturlistan och går under hela dess giltighetstid. Vidare noteras att fler inturer anlöper **Slussen** än tidigare år.

forts..

Turen fredagar med *m/s Silverö* från **Norra Lagnö** 09.05 via **Skogsö, Knutsholmen, Ramsö och Norra Tynningö** till **Vaxholm** (tabell 3 och 4) med ankomst 09.50 får under hösten anslutning till *m/s Väddö*, 10.00-turen från Vaxholm till Stockholm.

Som ersättning för den uteblivna turen 16.45 från Stockholm söndagar efter den 13 september, finns från **Vaxholm** till **Ramsöberg** en tur 17.55 med *m/s Silverö*, samt åter till Vaxholm med anslutning till 19.00-avgången mot Lidingö, Nacka och Stockholm.

I och med att 09.00 turen fredagar från Stockholm återinförs, får *Silverös* tur 10.05 från **Vaxholm** till **Stegesund** och **Edholma** och övriga bryggor i det trafikområdet en lämplig anslutande förbindelse Stockholm-Vaxholm.

Vikingsborg, Ytterby och Edholma har en ny förbindelse mot Vaxholm och Stockholm söndagar kl. 17.35 perioden 2 november-13 december med *m/s Väddö*.

Lördagar anlöps **Lillsved** kl. 14.50, ett nytt anlop för den tur med *m/s Väddö* som kommer från möjatraden och därefter fortsätter till **Lindalssundets** bryggor och vidare till Vaxholm med ankomst 15.30 där det bjuds möjlighet att fortsätta båtresa med *m/s Dalarö* till Stockholm. För att komma till Lillsved finns buss från Slussen 12.57.

Förbindelsen till **Bjurön** fredagar avgår från Stockholm 09.00, en halvtimme senare än förra hösten. Det infördes en ny intur fredag morgon från **Grundvik** via **Linanäs, Fåglarö-Mjölkö-Elgö-Lervik-Vaxholm** under höstturlistan 2008. Till våren 2009 förbättrades turen avsevärt och anlöpte förutom ovan nämnda sträcka, även bryggorna **Bjurön-Losten-Storkrån, Lilla och Stora Saxaren** och dessutom fortsatte båten vidare från Vaxholm in till Stockholm. Dessa förbättringar från våren 2009 återfinns i sin helhet i årets höstturlista.

I likhet med vårturlistan redovisas **Finnhamn** och **Husarö** i omvänd ordning i tabell 12, så var dock inte fallet under sommarturlistan men återinförs i årets höstturlista.

Stora Kalholmen får två nya förbindelser med waxholmsbåt, fredag kväll med *m/s Vånö* avgång Strömkajen 17.30 och ankomst 20.35 samt lördag morgon från 08.30 med samma fartyg och ankomst 11.20. Stora Kalholmen har också tre inturer, fredagar genom tidigare nämnda anlop 20.35, lördagar 15.35 och söndagar 12.30.

Förra årets höstturlista medförde inte bara försämringar till följd av besparingar, några sedan tidigare planerade förbättringar kunde genomföras, däribland i trafiken från Boda till **Svartsö-Lådna-Ingmarsö-Finnhamn-Husarö**. Trotjänaren på traden, taxibåten *Hunter* ersattes delvis av den större taxibåten *Swea Sandö* och delvis i trafiken av fartyg ur Waxholmsbolagets egen flotta. Denna förbättring av trafiken finns kvar i oförändrat skick till årets höstturlista.

På **möjatraden** återinförs en direktförbindelse fredag morgon från Stockholm utan något båtbyte på vägen, såsom var fallet hösten 2008. Turen går från Strömkajen med *m/s Viberö* kl. 09.00, från **Sollenkroka** kl. 11.10 via **stavsuddaskärgården** till **Möja** ända till **Dragedet**.

På traden **Stavsnäs-Sandhamn-Harö-Hagede** har gångtiderna för *m/s Sandhamn* justerats något på vissa turer. Vidare kan konstateras att bryggan **Korsö** på ön öster om **Sandhamn** har försvunnit ur turlistan. Under höstens första månad går *m/s Madam* fredagar 16.40 från Stavsnäs via Runmarös bryggor till Sandhamn och höstens nyhet är att denna tur även anlöper den nya bryggan på **Eknö**.

Lunchturen måndag-fredag från Hagede via Harö, Sandhamn samt mellanliggande bryggor in till Stavsnäs är senarelagd med ungefär en halvtimme.

forts..

Från **Stavsnäs** till **Styrsvik** kan man åka måndag-fredag kl. 13.05 även efter det att trafiken med *m/s Cinderella II* upphör den 13 september. Turen till Styrsvik övertas av *m/s Cascad* från den 14 september och under resten av höstturlistans giltighetstid.

I södra skärgården på sträckan **Strömkajen-Saltsjöbaden-Tyresö** via **Ängsö, Gränö, Kalvholmen** till **Dalarö** och fortsättning vidare mot **Ornö**, har sedan förra hösten bryggan på Rosenön försvunnit ur trafiken och därmed också ur turlistorna, vilket rapporterades i Skärgårdstrafikanten i samband med vårturlistan 2009. Till årets höstturlista införs en ny brygga på **Edesön** norr om Dalarö. Bryggan är tänkt att anlöpas fredagar ca. 18.15 på en tur från Strömkajen via Saltsjöbaden och Tyresö. Bryggan anlöps också söndagar, under höstturlistans första giltighetsmånad ca. 19.30 och efter den 13 september vid en förbindelse ca. 17.30.

Från **Arholma** till **Simpnäs** går en år 2009 ny förbindelse 07.55 måndagar-onsdagar. Väl i Simpnäs återvänder *m/s Monsun* till Arholma 08.05. Förbindelsen från Simpnäs 22.00 till Arholma återfår – nästan – daglig trafik, den går alla dagar utom lördagar men det är en betydlig förbättring jämfört med de neddragningar som denna tur berördes av under vårturlistan.

Trafiken på traden **Ropsten-Tranholmen-Storholmen** utökades till daglig under förra hösten och dessutom förlängdes trafiksäsongen med en månad, från att tidigare upphöra för säsongen redan vid Allhelgonahelgen. Förbättringarna från förra året finns kvar, trafiken fredag eftermiddag har till och med blivit ännu bättre än för ett år sedan då turerna är identiska med måndag-torsdagstrafiken och därmed också bättre anpassade för resenärernas behov.

Lars Berglöf

Hos Stockholms Läns Landstings Regionplane- och Trafikkontor pågår för närvarande arbete med att utarbeta en **ny regional utvecklingsplan**, förkortad **RUFS**. Denna skall föreligga i färdigt skick till år 2010. Under våren färdigställdes en remissversion av Utvecklingsplan för Stockholmsregionen och Skärgårdens trafikantförening har yttrat sig över denna. En bearbetad version av RUFS har nyligen presenterats vilken föreningen ämnar studera närmare för att under hösten avge ett yttrande.

Skärgårdsbåtens Dag 2007. Foto: Ewa Jonsson

Skärgårdsbåtens Dag onsdagen den 3 juni 2009

Efter en regnig morgon klarnade det upp och blev en vacker solig kväll om än lite kall och blåsig.

Den stora besvikelsen var naturligtvis att s/s Blidösund inte kunde avgå, vilket medförde bekymmer för alla som redan hade biljetter.

Många bytte till någon av de andra ångbåtarna, men de som hade ställt in sig på ångbåtssniff och jazzmusik och inte fick plats i matsalen valde att avstå från resan det här året och har fått pengarna tillbaka.

En nyhet för året var erbjudandet att mot uppvisande av DN-kort få rabatt på resa med motorfartygen. När det klarnade upp framtåt eftermiddagen var det många som dök upp vid Strömkajen med DN-kortet i nypan.

**Dagens DN-kortserbjudande:
SKÄRGÅRDSBÅTENS DAG**

Credagen den 3 juni finns Skärgårdsbåtens dag med ett par av de bästa ångfartyg och motorfartyg till Stockholm. Båtarna avgår från Strömkajen i Stockholm och sällframre i Vaxholm till det fullt ut med musik, dans, underhållning och försäljning. I Hålsjöområdet avgår fartygen åter mot Stockholm och ankommer till sina ordinarie kajplatser runt 22-tiden. Skärgårdsbåtens dag är en tradition sedan 1964.

Ångång: Grand Höll, Strömkajen, Stockholm kl 18.15.

DN-kortspris: Stockholm-Vaxholm 1/2 med fartygen Damer, Västas eller Ångfartyg 78 kr (inkl 120 kr/pers).
Biljetter: Skärgårdens trafikförenings medlemmar, Nybergsgatan 70, Östermalm, Malmsteg-Isberg kl 16-18 eller den 3 juni från kl 15.00 i Vaxholmsbåtslagets terminal på Strömkajen. Uppvisa DN-Kort.
Mer info: Skärgårdens trafikförenings tel 08-662 88 02, info@skargardsbaten.se eller www.skargardsbaten.se

DN-kortserbjudanden med e-pass? Använd dig och se alla våra erbjudanden på DN.se/dn-kortet

Eftersom en båt var borta blev de andra snabbt fullsatta och det blev som vanligt en fin kväll med en förväntansfull publik på kajen i Vaxholm. Nytt för i år var att **Karlbergs musikkår** svarade för den pampiga musiken i Vaxholm, Lions höll igång arrangemangen, flaggorna halades som brukligt kl 21.00 och sedan var det dags för återresan till staden i försommarkvällen.

Kallelse till höstmöten

Trafikrådsmöte

tisdagen den 20 oktober 2009 kl 18.30-21.00

i Hartwickska huset, Gästabudssalen

S:t Paulsgatan 39 D (ingång från gatan)

T-bana Mariatorget, buss 43, 55 och 66, Timmermansgatan - hållplats Krukmakargatan

Vid detta möte kommer föreningen bl a att redovisa vad som sker med utredningen RUFS 2010. I övrigt behandlas inkomna förslag från föreningar och medlemmar. **Kom och säg Din mening!**

Särskild kallelse kommer att sändas ut till alla bryggföreningar och andra organisationer som är registrerade i Trafikantföreningen.

Bryggrådsmöte

torsdagen den 12 november 2009 kl 18.30-21.00

i Hartwickska huset, Gästabudssalen

adress som ovan

Programmet är inte klart vid denna tidnings utgåva men vi kommer i sedvanlig ordning redovisa aktuella bryggfrågor. Mötet får anses vara särskilt värdefullt för alla som har eller tror sig få bryggproblem.

Särskild kallelse till brygghallarna (föreningar och organisationer) utsändes även till detta möte.

VÄL MÖTT!

Skärgårdstrafikanten

Organ för Skärgårdens Trafikantförening

Ansvarig utgivare

Bengt Adamsson (ordförande)

Redaktör

Marianne Jonsson 08-662 89 02

Expedition

Nybrogatan 76 nb

114 41 STOCKHOLM

Tel/fax

08-662 89 02, 11.00-14.00

Postgiro

70 17 48 - 6

E-post

info@skargardstrafikanten.se

Hemsida

www.skargardstrafikanten.se